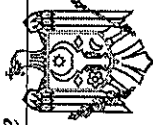

SINTEZA

obiectivelor și propunerilor/recomandărilor la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege privind Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Cancelaria de Stat (Prima avizare – nr. 29-78-1135-9597 din 03.12.2021)	<p style="text-align: center;"><i>Propuneri (recomandări)</i></p> <p>Obiecții de ordin general și conceptual Dat fiind că proiectul conține propuneri ce vizează Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale, precum și instituirea unei autorități responsabile de implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală, se consideră oportună elaborarea analizei impactului pentru a consolida fundamentarea privind crearea noii platforme instituționale, reieșind din prevederile pct. 11 subpct. 2 1) litera a) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019.</p> <p>Se consideră relevantă examinarea oportunității stabilirii indicilor de referință în scopul delimitării clare a proiectelor de dezvoltare regională și a celor de dezvoltare locală (spre exemplu, valoarea proiectului).</p>	<p>Se acceptă. Necesitatea elaborării analizei impactului urmează a fi examinată etapa elaborării cadrului normativ ce va pune în aplicare prevederile prezentei legi.</p> <p>Se acceptă. Indicii de referință în scopul delimitării clare a proiectelor de dezvoltare regională și a celor de dezvoltare locală urmează a fi stabiliți în Regulamentele de finanțare a proiectelor, ce vor fi aprobate de către Guvern.</p> <p>Se acceptă. Art. 8, alin (1) al prezentului proiect de lege prevede că finanțarea proiectelor urmează a fi desfășurată în baza ur. regulament aprobat de Guvern în cadrul acestui Regulament, urmează a fi enunțat un mecanism separat care identifică procedurile și condițiile suport pentru APL la cofinanțarea proiectelor, finanțate din surse externe</p> <p>Se acceptă de principiu.</p>
	<p>La proiectul de lege</p>	

	<p>La art. 4 alin. (3) din proiect, se propune substituirea cuvintelor „în gestiunea autorității de elaborare a politicii de dezvoltare regională” cu cuvintele „în gestiunea autorității responsabile de elaborarea politicii în domeniul dezvoltării regionale”. Această propunere este valabilă și pentru alte cazuri similare din proiect</p>	<p>Totodată, reieșind din prevederile art. alin (1) lit c) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, termenul utilizat este constantă, uniformă corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi. Astfel, în Legea nr. 157/2021 pentru modificarea Legii nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova, este utilizată sintagma „autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională”.</p>
	<p>În context, în vederea uniformizării terminologiei utilizate, în denumirea art. 11 se va revede noțiunea de „autoritatea de elaborare a politicilor de dezvoltare regională și locală</p>	<p>Se acceptă. Modificările au fost înserate în proiectul legii.</p>
	<p>La art. 12, se recomandă substituirea cuvintelor „autoritatea de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală” cu cuvintele „autoritatea responsabilă de implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală”.</p>	<p>Se acceptă de principiu. Modificările propuse nu au impact major asupra conținutului proiectului de lege</p>
	<p>La alin. (1) al aceluiași articol este prevăzut că „în scopul implementării programelor și a proiectelor de dezvoltare regională și locală și asigurării gestionării resurselor financiare ale Fondului național pentru dezvoltare regională și locală, se instituie autoritatea responsabilă de acest domeniu, fondată de către autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională”. Dat fiind că asigurarea gestionării resurselor financiare ale Fondului menționat ține de competența autorității responsabile de elaborarea politicilor de dezvoltare regională și locală, potrivit art. 11 alin. (1) din proiect, se consideră oportună delimitarea competențelor aferente gestionării resurselor financiare. De asemenea, propunerea cu privire la instituirea autorității responsabile de implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală se va revizui prin prisma art. 14 și 32 din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate.</p>	<p>Se acceptă. Art 12. alin (1) a fost modificat.</p>

Ministerul Justiției
(Prima expertiză – nr. 04/9874
din 07.12.2021)

Propuneri (recomandări)

La proiectul legii

Sub aspect conceptual, este de remarcat faptul că aspectele juridice privind dezvoltarea regională sunt reglementate de Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională. Potrivit art. 1 al legii sus citate, politica de dezvoltare regională este o activitate coordonată a autorităților administrației publice centrale și locale, a colectivităților locale și a organizațiilor neguvernamentale, orientată spre planificarea și realizarea unei dezvoltări social-economice teritoriale echilibrate, spre sprijinirea nemijlocită a dezvoltării social-economice a zonelor defavorizate. Potrivit art. 2 al Legii nr. 438/2006, obiectivele principale ale susținerii dezvoltării regionale sunt: a) obținerea unei dezvoltări social-economice echilibrate și durabile pe întreg teritoriul Republicii Moldova; b) reducerea dezechilibrelor nivelurilor de dezvoltare social-economică dintre regiuni și din interiorul lor; c) consolidarea oportunităților financiare, instituționale și umane pentru dezvoltarea social-economică a regiunilor; d) susținerea activității autorităților administrației publice locale și a colectivităților locale orientate spre dezvoltarea social-economică a localităților și coordonarea interacțiunii lor cu strategiile și programele naționale, de sector și regionale de dezvoltare. În contextul dat, conchidem că dezvoltarea regională vizează nemijlocit și dezvoltarea locală. Respectiv, dispozițiile proiectului de lege privind Fondul Național pentru Dezvoltarea Regională și Locală urmează a fi raportate la Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională.

Se acceptă.

Totodată, prin Legea nr. 157/20 pentru modificarea Legii nr. 438/20 privind dezvoltarea regională Republica Moldova au fost operat modificări.

<p>În textul legii citate sunt prevăzute și definițiile termenilor „Fond național pentru dezvoltare regională”, „document unic de program”, „Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale”, care sunt în mare parte identice cu definițiile termenilor „Fondul național pentru dezvoltare regională și locală”, „document unic de program” și „Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale” din art. 2 al proiectului de lege.</p> <p>În continuare, potrivit proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 525/MIDR/2021) se propune substituirea, din Legea nr. 438/2006, a cuvintelor „Fond național pentru dezvoltare regională” și „Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale” cu cuvintele „Fond național pentru dezvoltare regională și locală” și „Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale”.</p> <p>În situația creată, referitor la definirea termenilor indicați supra se remarcă existența paralelismelor legislative, ceea ce este contrar normelor tehnicii legislative.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Noțiunile enunțate au fost excluse din proiectul legii, făcându-se trimitere la noțiunile utilizate în Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova.</p>
<p>Dublaj normativ depistăm în mai multe articole din proiectul legii cum a fi art. 3 și 4 care dublează dispozițiile art. 2 alin. (2) și art. 6 al Legii nr. 438/2006.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Pentru evitarea dublajelor menționa au fost operate modificările la proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 525/MIDR/2021)</p>
<p>Unele reglementări, cum ar fi cele ce țin de atribuțiile Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale (art. 10 din proiect) nu sunt corelate cu dispozițiile art. 5 alin. (6) al Legii nr. 436/2006, ceea ce va crea incertitudini la interpretarea și aplicarea legii.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificări la prezenți proiect de lege, precum și la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 525/MIDR/2021)</p>
<p>Având în vedere argumentele formulate mai sus, apreciem că, pentru a se realiza scopul urmărit de inițiator, și anume de a reglementa principiile generale organizatorice și financiare de constituire și funcționare a Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală, o soluție ar putea consta în adoptarea unui act legislativ de modificare a Legii nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională, cu norme speciale în acest sens, evitându-se astfel apariția unui paralelism legislativ și/sau a unui conflict de norme, precum și aplicarea unor prevederi legale printr-o interpretare a organelor abilitate să le aplice.</p>	<p>Se acceptă de principiu.</p> <p>Având la bază prevederile Procesului Verbal al ședinței de lucru privitoare la analiza, evaluarea, implementarea repartizarea fondurilor destinate autorităților administrației publice locale din 06.10.21, cu participarea Dr Prim-ministru, s-a pus în sarcina Ministerului Infrastructurii</p>

	<p>În altă ordine de idei, potrivit notei informative, pentru a asigura o ierarhizare a proceselor și în același timp pentru a asigura un cadru unic de planificare a intervențiilor la nivel regional și local, se propune constituirea Fondului național pentru dezvoltare regională și locală, care va fi format din resursele actuale ale Fondului național pentru dezvoltare regională, proiectele investiționale din domeniul alimentării cu apă și canalizare regională, proiectele investiționale din Național, proiectele investiționale finanțate din sursele Fondului Ecologic Energetică și proiectele investiționale din domeniul dezvoltării rurale (în special proiecte de alimentare cu apă și canalizare, turism și infrastructură locală) finanțate din sursele Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural. Respectiv, potrivit proiectului și a informației prezentate în nota informativă nu este clar dacă fondurile cum ar fi de exemplu, Fondul ecologic național, Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural se contopesc în Fondul național pentru dezvoltare regională și locală sau continuă să existe. Potrivit proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 525/MIDR/2021) doar referințele la Fondul pentru eficiență energetică se abrogă.</p>	<p>Dezvoltării Regionale prezentat conceptului Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Nota informativă a fost rectificată, ast. că FNDRL va deveni sursa de finanțe a proiectelor investiționale din domeniul alimentării cu apă și canalizare, finanțe anterior din sursele Fondului ecologic național, proiectele investiționale finanțate anterior din sursele Fondului pentru eficiență energetică și proiecte investiționale din domeniul dezvoltării rurale (în special proiecte de alimentare cu apă și canalizare și infrastructură locală) finanțate anterior din sursele Fondului național de dezvoltare agricolă și mediului rural, fê contopirea acestora.</p> <p>Mijloacele financiare pentru cețela fonduri sunt prevăzute separat în Leg bugetului de stat.</p>
	<p>Cu referire la Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale, menționăm că potrivit notei informative se propune unificarea procedurilor de aprobare a finanțării proiectelor din domeniile incidente (apeducte și sisteme de canalizare; eficiența energetică a clădirilor, iluminat stradal și proiecte pilot de utilizare a energiei regenerabile; turism și patrimoniu cultural; dezvoltarea infrastructurii de afaceri; drumuri locale și regionale; construcția infrastructurii locale sociale și de agrement; proiecte menite să consolideze capacitățile operatorilor de servicii municipale / comunale, prin procurarea de echipamente, utilaje și mașini specializate) prin constituirea Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale, în baza actualului Consiliu Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale, în componența acestuia fiind incluși și reprezentanți ai autorităților publice locale de nivel I. Cu toate acestea, făcând o paralelă la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 525/MIDR/2021), unde se propun modificări inclusiv la Legea nr. 438/2006, art.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Art 5. Alin (4) din Legea nr. 438/20 privind dezvoltarea regională se propu a fi modificat prin proiectul de le pentru modificarea unor acte normati (număr unic 525/MIDR/2021).</p>

	<p>5 alin. (4) care prevede componența Consiliului Național menționat, a rămas intact, fără a fi completat cu mențiunea că în componența Consiliului Național sunt incluși și reprezentanți ai autorităților publice locale de nivelul I.</p> <p>La art. 9 alin. (3), dispoziția potrivit căreia Guvernul aprobă componența nominală și regulamentul de activitate a Consiliului Național, dublează dispozițiile art. 5 alin. (3) al Legii nr. 438/2006, paralelismele legislative fiind inadmisibile.</p> <p>La art. 11 și 12, observăm că proiectul legii face distincție dintre autoritatea de elaborare a politicilor de dezvoltare regională și locală și autoritatea de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală, pe când în dispozițiile Legii nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională această divizare nu există. Astfel, subliniem necesitatea corelării dintre norme, având în vedere faptul că art. 4 al legii citate se referă la autoritatea de implementare a politicii de dezvoltare regională, care are atribuții cumulative ale celor două autorități prevăzute în art. 11 și 12 din proiectul legii.</p> <p>Cu referire la autoritatea de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală, menționăm că potrivit art. 12 din proiect, în scopul implementării programelor și a proiectelor de dezvoltare regională și locală și asigurării gestionării resurselor financiare ale Fondului Național, se instituie autoritatea responsabilă de acest domeniu, fondată de către autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională. În contextul dat, proiectul nu prevede denumirea acestei autorități, ceea ce se consideră a fi relevant. Mai mult, având în vedere instituirea noii autorități, în proiect nu se specifică statutul acesteia, fiind prevăzut doar că Regulamentul de organizare și funcționare a autorității de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală se aprobă de Guvern. În subsidiar, nota informativă nu conține argumente cu referire la crearea acestei autorități, precum și dacă sunt necesare mijloace financiare în acest sens.</p> <p>Din punct de vedere redacțional și al respectării normelor tehnicii legislative, la art. 9 -11, urmează a fi inclusă dispoziția propriu-zisă de reglementare din care decurg alineatele. Totodată, alineatele se vor numerota, în corespundere cu art. 51 alin. (6) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>	<p>Se acceptă. alin. (3) a fost exclus.</p> <p>Se acceptă. Prin Legea nr. 157/2021 pentru modificarea Legii nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova au fost aduse modificări textului legii, inclusiv la art. 4, ast neexistând riscul expunere într-o formă incertă a atribuțiilor.</p> <p>Se acceptă. A fost introdusă definiția ce stabilește statutul de instituție publică, al căi fondator este autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională.</p> <p>Se acceptă. Alineatele au fost numerotate corespunzător.</p>
<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p><i>Propuneri (recomandări)</i></p>	

(Prima avizare – nr. 09/2-03/2325/1247 din 07.12.2021)

La proiectul legii

1. Art.2: - noțiunea Fondul național pentru dezvoltare regională și locală se va exclude. Acest fond este parte a bugetului de stat, nu este o entitate separată pentru care se stabilesc surse de constituire;

noțiunea "Planul anual de finanțare" se va înlocui cu "Programul anual de finanțare", respectiv vor fi efectuate modificări pe tot parcursul proiectului. Totodată, din noțiune, cuvintele „volumul resurselor aprobate per program și proiect aprobate” de substituit cu cuvintele „volumul resurselor per program și proiect aprobate.”.

La art. 3, în primul alineat, cuvântul "finanțare" se va substitui cu cuvântul "selectare".

Art.4: - alin.(1) și alin.(2) se va expune în următoarea redacție: „(1) Fondul național pentru dezvoltare regională și locală (în continuare — Fondul Național) se instituie în cadrul bugetului de stat în scopul finanțării programelor și a proiectelor de dezvoltare regională și locală incluse în Documentul unic de program.”.

Totodată, urmează a fi examinat suplimentar procedura de finanțare a programelor locale, deoarece la noțiunea Document unic de program se subînțelege doar programe/proiectele de dezvoltare regională în contextul strategiei date, nu și proiecte locale;

Se acceptă.

Se acceptă parțial.

Se acceptă.

Modificările au fost introduse.

Se acceptă de principiu.

Totodată, la definitivarea normei s-a lu în calcul avizul Ministerului Finanțelor la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (număr 525/MIDR/2021)

Se acceptă de principiu.

Documentul unic de program este document de politici pe termen mediu pentru implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională. Totodată, conform proiectului SNI 2022-2028, unul din obiectivele dezvoltării regionale pentru următoarele ani vizează *sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii*, inclusiv accent pe discrepanțele inter și intra regionale. Astfel, conform obiectivului trasat, sunt necesare soluții și intervenții ce ar permite dezvoltarea infrastructurii utilităților publice, inclusiv la nivel local, crearea condițiilor necesare pentru stoparea declinului demografic și emigrării populației tinere și calificată etc. Aceste acțiuni vor contribui

		diminuarea decalajelor de dezvoltare localităților, în cadrul regiunilor dezvoltare.
	<p>Referitor la alin. (6), menționăm că mijloacele financiare primite din partea partenerilor de dezvoltare regională nu sunt parte componentă a Fondului Național, respectiv alin. (6) se va expune în redacție nouă, cu următorul conținut: „ (6) Mijloacele financiare ale Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală se gestionează prin Contul Unic Trezorerial al Ministerului Finanțelor.”</p> <p>Art.5 se va exclude, dat fiind că volumul Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală este aprobat prin legea anuală a bugetului de stat.</p> <p>Art.6: - denumirea articolului se va expune în următoarea redacție: „Destinația Fondului Național”;</p> <p>la alin.(1), partea introductivă de expus în următoarea redacție: „Mijloacele Fondului se utilizează pentru următoarele domenii.”;</p> <p>alin.(2) de exclus, întru evitarea repetării prevederilor stipulate la art.4 alin.(5);</p> <p>alin.(3) de exclus, reieșind din propunerile expuse la art.4;</p> <p>Art.8:</p> <p>- Dat fiind că finanțarea proiectelor de dezvoltare locală se realizează în baza concursurilor de selectare a proiectelor desfășurate anual, lista acestor proiecte nu poate fi parte a Documentului Unic de Program, din considerentul că acesta este un document de politici elaborat pe termen mediu, pentru implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională. Mai mult ca atât, la art.10 alin.(1) în atribuțiile Consiliului Național intră avizarea listelor programelor și proiectelor propuse pentru a fi incluse în Documentul Unic de Program. Respectiv, odată ce lista deja este parte a Programului, concursuri de selectare nu vor fi desfășurate.</p> <p>Art.9 se va completa cu un alineat nou privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a autorității de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală.</p>	<p>Se acceptă de principiu. Formularul prezentă este expusă Legea nr. 438/2006 privind dezvoltar regională în Republica Moldova.</p> <p>Se acceptă. Proiectul a fost revizuit.</p> <p>Se acceptă. Proiectul a fost revizuit.</p> <p>Se acceptă. Proiectul a fost revizuit.</p> <p>Se acceptă. Proiectul a fost revizuit.</p> <p>Se acceptă de principiu. Prezentul alineat a fost completat mecanismul de cofinanțare a proiectel implementate din sursele de asister externă, conform avizului recepționat la Cancelaria de Stat.</p> <p>Se acceptă de principiu. Documentul unic de program este document de politici pe termen mediu ce va include proiectele de dezvoltare regională și proiecte de dezvoltare locală, cu anexe separate.</p> <p>Se acceptă parțial. Prevederea dată este inclusă la art. 12 alin (2) din prezentul proiect de lege.</p>

	<p>La art.12 se va indica statutul Autorității de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală, precum și sursa de finanțare a activității.</p> <p>Concomitent, potrivit prevederilor art. 54 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 textul proiectului nu asigură regulile de elaborarea a actelor normative, și anume terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde cu cea utilizată în alte acte normative, ca exemplu:</p> <p>În redacția Legii nr.157/2021</p>	<p>Se acceptă</p> <p>În proiectul legii a fost inclusă definiția prin care se stabilește statutul instituției publice, respectiv art 12 al (3) prevede sursa de finanțare instituției.</p> <p>Se acceptă.</p>	
	<p>Consiliu Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale —structură funcțională de competență generală fără personalitate juridică, pentru aprobarea, promovarea și coordonarea obiectivelor politicii de dezvoltare regională la nivel național.</p> <p>Document unic de program — document de politici elaborat, pe termen mediu, pentru implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională.</p> <p>Agenție de dezvoltare regională — instituție publică, al cărei fondator este autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională, constituită pentru implementarea politicii de dezvoltare regională la nivelul regiunii de dezvoltare.</p>	<p>În redacția proiectului</p> <p>Consiliu Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale — structură funcțională de competență generală fără personalitate juridică, constituită pentru aprobarea, promovarea și coordonarea obiectivelor de dezvoltare regională și locală la nivel național.</p> <p>Document unic de program — document de politici elaborat, pe termen mediu, pentru implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională, care include totalitatea proiectelor investiționale aprobate spre finanțare din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală.</p> <p>Noțiunea lipsește.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Pentru a nu admite paralelism legislative, definițiile date au fost excluse, conform avizului prezentat către Ministerul Justiției.</p>

	<p>Agencia de dezvoltare regională, denumită în continuare agenție, se constituie în fiecare regiune de dezvoltare, are personalitate juridică și activează în conformitate cu regulamentul-cadru aprobat de Guvern.</p>	<p>În scopul implementării programelor și a proiectelor de dezvoltare regională și locală și asigurării gestionării resurselor financiare ale Fondului Național, se instituie autoritatea responsabilă de acest domeniu, fondată de către autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională.</p>	
	<p>La Nota informativă Potrivit pct. 2 din notă, unul din domeniile de finanțare ale Fondului Național sunt drumurile locale și regionale. Respectiv, menționăm că, potrivit proiectului de buget pentru anul 2022, transferurile cu destinație specială pentru infrastructura drumurilor publice locale de nivelul întâi au fost calculate și distribuite proporțional numărului populației prezente din teritoriul unității administrativ-teritoriale respective, precum și a volumul estimat al încasărilor de 100% din taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova. Mai mult ca atât, din volumul total al Fondului Național pentru Dezvoltare Regională, estimat pentru anul 2022, pentru domeniul "Dezvoltarea drumurilor" mijloace financiare nu sunt prevăzute.</p>	<p>În scopul implementării programelor și a proiectelor de dezvoltare regională și locală și asigurării gestionării resurselor financiare ale Fondului Național, se instituie autoritatea responsabilă de acest domeniu, fondată de către autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională.</p>	<p>Se acceptă. Totodată, ținem să menționăm sintagma "drumuri regionale și local se referă la analiza actuală a domeniilor finanțate din cele patru fonduri examinate (FNDR, FNDAMR, FE FEN).</p>
	<p>Totodată, la domeniul "Construcția infrastructurii locale și sociale și de agrement" urmează a fi specificat dacă aici se includ școlile, grădinițele, sediile APL, casele de cultură, centrele medicilor de familie.</p>	<p>Tot aici, urmează a fi stabilit că unul din domeniile de finanțare va fi Contribuțiile la proiectele finanțate din surse externe pentru APL-uri, la toate domeniile. Suplimentar, proiectul prezentat spre avizare, în mare parte, repetă prevederile Legii nr.438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova. Astfel, conform ar.55 alin.(1) din Legea nr.100/2017, reglementările de același nivel și având același obiect de reglementare se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ. În acest context, considerăm oportun comasarea proiectului dat cu proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 525/MIDR/2021), prezentat spre avizare prin indicația Cancelariei de Stat nr.18-23-398-9151 din 18.11.2021.</p>	<p>Se acceptă parțial. Domeniile și prioritățile de finanțare v fi descrise în Regulamentul privi gestionarea mijloacelor Fondul Național, aprobat de Guvern. Se acceptă. Art. 6 alin (3) din proiectul legii. Se acceptă parțial. Proiectele de acte normative au fi revizuite prin prisma avizel recepționate de la autoritățile publi centrale.</p>

Propuneri (recomandări)

Ministerul Economiei
(Prima avizare – nr. 03-5164
din 08.12.2021)

	<p>Pe tot parcursul textului, considerăm relevant substituirea cuvântului „volum” cu cuvântul „valoarea”, la cazul gramatical corespunzător. Or, „volumul” este o expresie a unor unități fizice și nu reprezintă o expresie monetară.</p> <p>La art.2 – noțiunea „document unic de program” urmează a fi exclusă, deoarece dublează prevederile art.1 din Legea nr.438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost revizuit.</p> <p>Se acceptă. Proiectul a fost revizuit.</p> <p>Se acceptă. Proiectul a fost revizuit.</p>
	<p>La art.3, în scopul evitării unor interpretări eronate, propunem definirea principiului echității cu următorul cuprins: „Echității – asigurarea accesului la resursele financiare alocate Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală tuturor persoanelor, indiferent de locul de trai, statut social, religie, gen, apartenență politică și formă organizatorico-juridică”.</p> <p>La art.4, alin.(6) - considerăm oportun revizuirea termenului „parteneri de dezvoltare”. În cazul în care se consideră partener de dezvoltare un finanțator extern/organizație internațională/bancă internațională, etc., precum și în vederea utilizării unei terminologii constante, uniforme și care corespunde celei utilizate în alte acte normative, propunem conformarea conținutului alineatului în cauză cu terminologia utilizată în Regulamentul cu privire la cadrul instituțional și mecanismul de coordonare și management al asistenței externe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.377/2018, prin utilizarea termenului „asistență externă”. Menționăm, că asistența externă cuprinde asistența financiară și asistență tehnică externă. Asistența financiară (împrumut, granturi, livrări de bunuri, servicii) va constitui sursa financiară preponderentă de finanțare a Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (Fondul Național), însă asistența tehnică, de asemenea, ar putea constitui o parte consistentă în condițiile implementării unor proiecte de investiții care necesită și implicarea directă a transferului de cunoștințe și transferului tehnologic.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost revizuit.</p> <p>Se acceptă de principiu.</p>
	<p>De asemenea, considerăm judicios excluderea cuvântului „comerciale”, în scopul conformării prevederilor din proiect cu terminologia utilizată în Legea nr.202/2017 cu privire la activitatea băncilor (art.3, definiția de „bancă”).</p> <p>La art.5 – considerăm binevenit substituirea cuvintelor „surse ale partenerilor de dezvoltare” cu cuvintele „asistență externă” în contextul argumentelor expuse mai sus (conform Regulamentului cu privire la cadrul instituțional și mecanismul de coordonare și management al asistenței externe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.377/2018).</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost revizuit.</p>

<p>Se acceptă. Proiectul a fost revizuit.</p>	<p>La art.6, alin.(2) și (3) – considerăm necesar substituirea cuvintelor „Sursele alocate în Fondul Național” cu cuvintele „Mijloacele financiare ale Fondului Național”, deoarece sursele sunt identificate ca fluxuri de intrare în fond, iar prevederile proiectului se referă la aspectul de utilizare a Fondului Național (ieșiri din fond).</p>
<p>Se acceptă. Proiectul a fost revizuit.</p>	<p>La art.7, alin.(1) - în scopul excluderii interpretărilor și limitărilor în realizarea concursurilor de finanțare mai frecvent decât o dată la trei ani, generând riscuri de realizare a obiectivelor de dezvoltare regională, propunem excluderea cuvintelor „o dată la trei ani”. Astfel, regulamentul Guvernului, care urmează a fi aprobat, va reglementa detaliat modalitatea desfășurării concursurilor. Propunere valabilă și pentru art.8, alin.(1) din proiect.</p>
<p>Se acceptă. Proiectul a fost revizuit.</p>	<p>La art.9, pct.2) – considerăm judicios completarea, după cuvântul „mijloacelor”, cu cuvântul „financiare”, conform terminologiei utilizate în Legea finanțelor publice și responsabilităților bugetar-fiscale nr.181/2014. Prin prisma prevederilor art.22, lit.d) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, care stabilesc că Guvernul aprobă conceptele sistemelor informaționale de stat și regulamentele resurselor informaționale de stat, considerăm superfluu normele expuse la art.9, pct.5), de aceea urmează a fi excluse. Obiecție valabilă și pentru art.13, alin.(2) din proiect.</p>
<p>Se acceptă. Proiectul a fost revizuit.</p>	<p>La art.10 - propunem completarea articolului în cauză cu un subpunct nou (o nouă atribuție), care ar stabili că Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale examinează și rapoartele de utilizare a resurselor Fondului Național. Conform practicilor de gestionare financiară corporativă, organul care este responsabil de distribuirea mijloacelor financiare are și împuterniciri de control al utilizării eficiente și corecte a mijloacelor financiare, conform obiectivelor și condițiilor prestabilite la momentul distribuirii acestora. Astfel, pornind de la rolul Consiliului Național, structură similară unui organ decizional de supraveghere, este important ca Consiliul Național să dispună de atribuții de verificare a utilizării resurselor financiare ale Fondului corespunzător deciziilor privind distribuirea acestora.</p>
<p>Se acceptă de principiu. Gestionarea resurselor financiare ale Fondului Național va fi entitatea creșterii pentru implementarea proiectelor programelor de dezvoltare regională locală.</p>	<p>La art.11, alin.(1) și art.12, alin.(1): Funcția de asigurare a gestionării resurselor financiare ale Fondului Național este prevăzută atât la autoritatea de elaborare a politicilor de dezvoltare regională și locală, cât și la autoritatea de implementare a acestor politici. Prin urmare, având în vedere că funcția în cauză este specifică autorității care implementează politici publice, precum și în vederea respectării principiului delimitării funcțiilor de elaborare și de promovare a politicilor de</p>

<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (Prima avizare – nr. 03-07/3902 din 30.11.2021)</p>	<p>funcțiile de implementare a acestora, stabilit la art.4, pct.1), lit.b) din Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, considerăm necesar de exclus pct.1) din art.11 al proiectului.</p> <p style="text-align: center;"><i>Propuneri (recomandări)</i></p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificări.</p>
<p>La proiectul de lege Din punct de vedere redacțional, la art. 4 alin. (3), cuvântul „Național” de exclus, deoarece se repetă.</p>	<p>Totodată, propunem autorului de a aduce în concordanță noțiunea „Fondul național pentru dezvoltare regională și locală”, stipulată la Art. 2, cu denumirea „Fondul național pentru dezvoltare regională”, prevăzută la Art. 2. lit. d) din Legea bugetului de stat pentru anul 2022, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 350/2021</p>	<p>Se acceptă de principiu. Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală urmează a fi constituit prin prezentul proiect de lege Uniformizarea denumirii fondurilor, urmează a fi efectuată la rectificarea bugetului de stat.</p>
<p>La nota informativă Autorul proiectului propune constituirea Fondului național pentru dezvoltare regională și locală, care va fi format din resursele actuale ale Fondului național pentru dezvoltare regională, proiectele investiționale din domeniul alimentării cu apă și canalizare finanțate din sursele Fondului ecologic național, proiectele investiționale finanțate din sursele Fondului pentru eficiență energetică și proiectele investiționale din domeniul dezvoltării rurale (în special proiecte de alimentare cu apă și canalizare, turism și infrastructură locală) finanțate din sursele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural. În acest sens, susținem propunerea autorului privind preluarea atribuțiilor ce țin de infrastructură cu destinație socială, dar cu excepția preluării mijloacelor aferente Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (în continuare FNDAMR).</p>	<p>Argumentarea propunerii Mijloacele FNDAMR sunt destinate incontestabil pentru subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural. Mai mult, la data de 19 noiembrie curent, Executivul a aprobat Hotărârea Guvernului nr. 350/2021 cu privire la aprobarea Legii bugetului de stat pentru anul 2022, potrivit căreia alocațiile pentru Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și Fondul național pentru dezvoltare regională, au fost aprobate separat (art. 2 lit d) și lit e) din Legea menționată).</p>	<p>Se acceptă. Mijloacele financiare alocate pentru Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală, respectiv Fond Național de Dezvoltare a Agriculturii Mediului Rural sunt aprobate prin leg bugetului de stat și au linii bugete separate.</p>

Se acceptă.
Nota informativă a fost rectificată.

Totodată, subliniem că turismul rural este parte componentă și indispensabilă pentru asigurarea diversificării economiei rurale prin dezvoltarea activităților nonagricole, care asigură coerența internă adecvată, astfel încât prin implementarea acțiunilor aferente fiecărei măsuri este fezabilă atingerea obiectivelor setate de politicile aferente dezvoltării rurale. În acest context, considerăm oportun, de a exclude cuvintele "turism" și cuvintele "finanțate din sursele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural" din Nota informativă, pentru a nu lăsa loc de interpretări și pentru a aduce în concordanță cu Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural

Propuneri (recomandări)

Ministerul Mediului
(Prima avizare – nr. 01-07/425
din 26.11.2021)

Se acceptă.

Ministerul Culturii
(Prima avizare – nr. 08/5-
09/229 din 03.12.2021)

Lipsa obiecțiilor și propunerilor.

Se acceptă.

**Centrul Național
Anticorupție**
(Prima expertiză – 06/2-7787
din 22.11.2021)

Lipsa obiecțiilor și propunerilor.

Propuneri (recomandări)

Se acceptă.

Proiectul înaintat spre efectuarea expertizei anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteză recomandărilor recepționate în cadrul consultărilor publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări. Prin urmare, întru efectuarea expertizei anticorupție, solicităm expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului în varianta definitivată.

Propuneri (recomandări)

Se acceptă.

**Agencia de Guvernare
Electronică**
(Prima avizare – 3007-84 din
24.11.2021)

La art. 9 pct. (5) de reformulat, luând în considerare prevederile art. 76 alin. (2) lit. a) și c) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, și de expus în următoarea redacție:
„5) Aprobă conceptul și regulamentul sistemului informațional pentru gestiunea proiectelor de dezvoltare regională și locală.”

Se acceptă.

La art. 13 alin. (2) de exclus, deoarece dublează, în esență, prevederile art. 9 pct. 5) din proiectul de lege.

Propuneri (recomandări)

**Congresul Autorităților
Locale din Moldova**
(format electronic)

Considerăm că legea trebuie să conțină o prevedere expresă privind volumul minim al Fondului, raportat la veniturile bugetului de stat, care sa nu fie mai mic decat volumul prevazut in prezent pentru anul 2022. Am propune chiar nu mai puțin de 3%. Consideram ca tinand cont de experienta anterioara si pentru a asigura sustenabilitatea/continuitatea conceptului de dezvoltare regionala/locala, aceasta prevedere expres este necesara in calitate de garantie si asigurarii stabilitatii acestui fond, dar si a intrerului proces de dezvoltare regionala si locala. In caz contrar, exista riscuri majore de politizare, revenire la situatia anterioara negativa si reducerea efectelor/impactului efortului/procesului de dezvoltare regionala/locala. In acest sens, un exemplu negativ este Gagauzia, unde un astfel de fond a fost neutralizat/blocat din cauza ca legea nu prevedea expres volumul minimal obligatoriu de finantare.

Proiectul genereaza interpretari si nu face distinctie clara intre dezvoltare urbana si cea rurala (art. 6). In acest sens, in contextul dezvoltarii regionale, dezvoltarea urbana se refera doar la orase sau si la zonele adiacente (inclusive cele rurale luate ca un tot intreg)? In termenul de dezvoltare locala, se include si urbele (orasele)? Toate orasele sau numai anumite orase, de ex. cu o populatie mai mica de 10000 locuitori??? Cum este asigurata dezvoltarea locala rurala? Se are oare in vedere ca colectivitatile rurale vor trebui sa concureze pentru proiecte in egala masura cu orasele mari??? Includerea dezvoltarii urbane in componenta dezvoltarii REGIONALE, inseamna ca orasele NU sunt eligibile pentru componenta de dezvoltare LOCALA? Daca este asa, atunci probabil se are in vedere orasele poli de crestere? Restul oraselor fiind beneficiare si a componentei de dezvoltare locala? Din cate cunosc, dupa reorganizarea/restructurarea Fondului dat si transferarea de la AIPA a unei parti de finantare a infrastructurii din mediul rural, FNDRL va deveni principala sursa de finantare a proiectelor de dezvoltare rurala. Insa, APL din mediul rural, de regula, nu pot concura cu cele urbane. Prin urmare, consideram necesar ca aceste aspecte sa fie analizate si solutionate. O solutie ar putea fi divizarea dezvoltarii locale in cea urbana si rurala, cu acordarea unor linii de finantare distincte.

Se acceptă de principiu.

Totodată, modificarea nu poate susținută întrucât contravine art. 17 al (3) din Legea finanțelor publice responsabilității bugetar-fiscale 181/2014, conform căruia stabilirea și alte acte normative decât lege/deciz bugetară anuală a unor sume sau cc procentuale din buget sau din produs intern brut destinate anumitor domen sectoriale sau programe nu se admite.

Se acceptă parțial.

Pentru proiectele de dezvoltare locala vor fi eligibile inclusiv localități urbane (orase). În acest sens, în proces de elaborare a Regulamentului acordare a resurselor financiare c FNDRL, aspectele cu privire la criteri de eligibilitate și prioritizarea proiectel vor fi consultate cu CALM, pentru identificarea criteriilor echitabile selectate a proiectelor, asigurând echilibrul între finanțarea proiectel destinate localităților urbane și rurale.

<p>Se acceptă. Recomandările propuse sunt stipulate prevederile art. 8 lit d) din Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova.</p>	<p>Consideram ca la atribuțiile/competențele Consiliului Național ar putea fi adăugate monitorizarea și audierea informatiilor și rapoartelor privind procesul de implementare a planurilor/deciziilor/proiectelor/programelor aprobate prezentate de către Autoritatea responsabilă de elaborarea și implementarea politicilor de dezvoltare regională și locală etc.</p> <p>Nu este clar cine se va ocupa cu coordonare, asistența și implementarea proiectelor regionale și celor locale pe plan teritorial? ADR? FISM? APL direct?</p>
<p>Procedurile enunțate vor fi partea actului normativ ce va reglementa procedura de finanțare a proiectelor aprobat de Guvern.</p>	<p>In afara de cele mentionate mai sus, o idee care poate ar merita atentie: Nu ar fi mai bine ca suma de 450 milioane lei destinate dezvoltării locale să fie împărțită per capita la toate comunitățile locale prin alocare unor coeficienți de corelare/marire/misurare în dependența de Chisinau/Balti, orase, sate? Prin transferuri cu destinație generală. Astfel, ar fi mult mai eficient, obiectiv și cuprinzător impactul. Ar fi evitate discuții privind politicizare (care oricum vor fi). Ar fi putut aceste resurse să fie folosite ca contribuție la alte proiecte de infrastructură, Nu ar trebui chelțuie administrative pentru structurile respective de asistență/implementare. Ar apărea așa numita componentă de dezvoltare la nivelul bugetelor locale. În același timp, FNDRL să fie focusat pe proiecte regionale și locale, cu finanțare exclusivă externă. Cu atât mai mult ca se așteaptă acele 2 miliarde lei anual și alte finanțări din partea donatorilor/partenerilor de dezvoltare. În acest caz, toată structura aceasta de administrare a fondurilor ar avea mult mai mult sens și impact, dar și eficiență.</p>
<p>Se acceptă de principiu. Totodată, Fondul național pentru dezvoltare regională și locală este destinat acordării suportului dezvoltării infrastructurii într-o formă organizată în conformitate cu planurile naționale de dezvoltare și documente de planificare strategice. Prioritățile finanțării urmează să fie identificate comun cu APL, astfel încât să se soluționeze necesitățile stringente nivel local. În cazul agreării uruborării propuse de către CALI repartizarea resurselor alocate numărul total al populației, ar constitui cca 150 lei/persoană. Reținuind din acestea considerente, o asemenea formă de distribuție a resurselor financiare ar fi dezechilibrată de dezvoltare și accesul la resurse financiare între localitățile rurale și cele urbane și centre urbane cu numărul populației și suprafața teritoriului superior.</p>	

Andrei SPÎNU

Viceprim-ministru, ministru